

Wandeling 2

Halte 8: De Vlaamse buurtbewoner



1

Johannes – John of Johnny voor de vrienden – is een bejaarde zeeman die op Zuid- en Noord-Amerika voer. Hij woont al sinds zijn geboorte in de Seefhoek. Hij vindt dat de wijk er niet op achteruit is gegaan, wel 'integendeel.' 'Wat ik een groot voordeel vind, is dat de winkels ook 's zondags of 's avonds laat open zijn. Zo kan ik op elk moment inkopen doen als ik iets vergeten ben. Ik vind de wijk ook warmer geworden. Vroeger leefde hier iedereen naast elkaar. Nu ben ik al een paar keer uitgenodigd op de thee geweest. Telkens viel mij de enorme gastvrijheid op. De mensen zijn arm, maar toch is de gast heilig.' Al drie jaar lang komt Johannes elke dag een tas koffie drinken in café Masarati, voor hij zijn inkopen doet in supermarkt Peeters-Govers. 'Voor mij maakt het niets uit of de uitbater Vlaams of Turks is. Ik hou van dit café, het is er tenminste rustig.' Of de andere stamgasten er ook zo over denken? 'Nee, zij komen niet meer. Volgens mij zouden ze dat wel willen, hoor. Maar ik denk dat ze schrik hebben van de reactie van hun vrienden, als ze een café uitgebaat door een Turk binnenstappen.'

Een wijk waar nieuwkomers zich geconcentreerd komen vestigen, ondergaat drastische veranderingen. Het openbare leven in hun landen van herkomst speelt zich vaak af op straat, meer dan dat bij de oorspronkelijke wijkbewoners het geval is. Voor hen vergt die verandering een groot aanpassingsvermogen. Bovendien hangen groepjes jongeren ogenschijnlijk doelloos rond op straat. Zij komen vaak uit kroostrijke gezinnen, met een doorgaans krappe behuizing. De oorspronkelijke wijkbewoners ervaren de rondsletterende jeugd als bedreigend. Dat is begrijpelijk, want uit verveling of snel geldgewin komt de plaatselijke jeugd soms daadwerkelijk in de kleine criminaliteit terecht.

Het aantal extreem-rechtse stemmers onder de oorspronkelijke bevolking ligt hier hoger dan elders. In 1988 zorgde BRT-reporter Paul Muys voor een ophefmakende Panorama-reportage over de Seefhoek. Voor heel Vlaanderen werd de extreem-rechtse Seefhoeker verpersoonlijkt door nota bene een ex-communist, die zijn antwoorden op de vragen van de journalist telkens inzette met een folkloristisch 'Zwaanst na ni, hé'. Nieuwkomers en allochtonen benoemde hij als 'bananenvreters' en 'bomenklimmers', mensen die 'kweekten als konijnen.' De reportage zou een jarenlange smet op de wijk werpen. De Seefhoek werd voor de buitenwereld een plek waar autochtoon racisme en allochtone criminaliteit hoge toppen scheerden.

Dit beeld leeft tot vandaag voort in de geesten van mensen, binnen en buiten de provincie.

De werkelijkheid is anders. De Seefhoek kent specifieke problemen, gelinkt aan achterstelling en armoede. Natuurlijk kunnen verschillende achtergronden botsen. Maar hier en daar ontstaan er initiatieven die de bewoners dichter bij elkaar brengen. Allochtone kruideniers, kledingwinkels en restaurants krijgen een divers cliënteel over de vloer. Op de hoek van de Diepestraat en de Lange Beeldekensstraat vinden we café Masarati. Vroeger heette de zaak 't Boerke' en was het vaste publiek overwegend autochtoon. Sinds november 2008 is de nieuwe eigenaar Masarati Yoleri, een Turkse Koerd. Sinds hij elf jaar geleden naar België kwam vanuit het Turks-Koerdische Erzurum, hield hij eerst een café open op het Sint-Jansplein. Dat was geen succes, omdat het Sint-Jansplein volgens hem 'geen goed publiek' aantrekt. In de Diepestraat hoopt Masarati Yoleri andere klanten te vinden. In een eerste reactie hebben heel wat vaste klanten nochtans een ander, 'Vlaamsers' café opgezocht. Met optredens van Vlaamse charmezangers hoopt Yoleri hen nu terug aan zich te kunnen binden.